

RNDr. Božena Ševčíková

vedoucí Odboru životního prostředí

MěÚ Kroměříž

Věc:

Žádost o poskytnutí informací podle zák. č. 106 / 1999 Sb.

Znečištění ovzduší Kroměříže benzo(a)pyrenem a další souvislosti.

1

Vážená paní doktorko,

v souvislosti s naší dřívější komunikací ve věci znečištění ovzduší města Kroměříže, do které také vstoupil ČHMÚ (Český hydrometeorologický ústav), konkrétně dopisem na Městský úřad Kroměříž (MěÚ) č.j.

P 17 002760/411 ze dne 7. 3. 2017 Vám, respektive MěÚ Kroměříž, zasílám doplňující informace ČHMÚ – viz. příloha č. 1 této žádosti – č.j. P170022760/411 z 13. 6. 2017, z kterých vyplývá, že od roku 2007 do roku 2015 bylo v Kroměříži zdraví závadné ovzduší. Protože stejná situace pokračovala i v roce 2016 a pokračuje i nyní, lze konstatovat, že s velkou pravděpodobností zdraví závadné ovzduší má Kroměříž stále i nyní.

Není to příjemná zpráva, zvláště když příslušné údaje jsou veřejně dostupné – www. portál ČHMÚ. Možná se dalo něco dělat ve věci nápravy už dříve.

Zdraví nezávadné ovzduší vymezují zákony České republiky. V našem případě zákon o ochraně ovzduší č. 201/2012 Sb., konkrétně jeho příloha č. 1, oddíl 3. Imisní limity pro celkový obsah znečišťující látky v částicích PM 10 vyhlášené pro ochranu zdraví lidí.

Benzo(a)pyrén (BaP) má limit 1 ng/m³ jako průměr za rok.

PM (z angličtiny: particulate matter) velmi malá prachová částice volně se vznášející ve vzduchu, při každém vdechnutí „zabodávající“ se zvláště do „vlhkých tkání - sliznic“ člověka – nosní, ústní dutina, hlasivky, hrtan, průdušky, plíce, rty; např. při každém mrknutí oka (20 x za minutu) stíráme PM a vnikají tak také do lidského organismu.

PM částice se volně vznášejí ovzduším, nejsou lidským okem viditelné a na jejich povrchu ulpívají nebezpečné látky pro zdraví člověka, které jsou tak vnášeny (hlavně vlhké tkáně) do lidského organismu a podstatně zvyšují vlastní škodlivost částic PM.

Česká legislativa má pojem imise (to co dýcháme) : obsah znečišťující látky v ovzduší a limituje zmiňované imise PM 10 (velikost menší než 10 mikrometru) :

PM 10 na 40 µg/m³ a benzo(a)pyrén v částicích PM 10 na 1 ng/m³

Vše průměrné hodnoty za rok: µg = (mikrogram) milióntina gramu, ng = (nanogram) miliardtina gramu

Benzo(a)pyrén je látka karcinogenní, reprotoxická (ohrožuje rozmnožování), poškozují genetický materiál (DNA) člověka. Je také perzistentní (trvalý, stálý) – přetrvává v přírodě, velmi těžko je rozložitelný, ve vodě nerozpustný.

Benzo(a)pyrén vzniká při nedokonalém spalování organických látek při teplotách 300 – 600 °C, v přírodě při lesních požárech.

Nadměrné – zdraví škodlivé - zasažení částicemi PM 10 lze přiblížit příznaky: Pálení očí, tmavé pruhy pod očima, pálení rtů, pálení vstupů do nosu, vynucené časté používání zvlhčujících tyčinek na ošetření rtů, bolesti průdušek, zkracující se interval častého odkašlávání, ad.

Lze konstatovat, že překročení imisního limitu v zákoně o ochraně ovzduší pro benzo(a)pyrén v částicích PM 10 pro ochranu zdraví lidí v Kroměříži bylo podle údajů ČHMÚ v letech 2007 až 2015 o cca 20 až 40 %. Tedy překročení významné a trvalé. Viz. příloha žádosti č. 1.

Lze konstatovat s odvoláním na zákon o ochraně ovzduší (č. 201/2012 Sb.), že po dobu od roku 2007 do roku 2015 bylo ovzduší v Kroměříži zdraví závadné. Ochrana zdraví lidí byla nedostatečná. Jak jsem uvedl výše, lze s velmi velkou pravděpodobností konstatovat, že překračování imisního limitu pro benzo(a)pyrén v městě Kroměříž trvá stále.

Na území města Kroměříže jedna provozovna ve svých technologiích vytváří velká množství částic PM 10 a benzo(a)pyrénu. Cíleně vyvíjí udící kouř, který následně po využití vypouští do ovzduší města. Díky podmínkám vyvíjení – nedokonalé spalování při teplotách 300 až 600 °C – vzniká také benzo(a)pyrén.

Pro udírny s celkovou projektovanou kapacitou předepisuje zákon o ochraně ovzduší a prováděcí vyhláška č. 415/2012 Sb. k zákonu o ochraně ovzduší následující podmínky:

Zákon o ochraně ovzduší č. 201/2012 Sb., příloha 2, bod 7.6 : udírny s celkovou projektovanou kapacitou na zpracování více než 1 t výrobků denně.

Zákon o ochraně ovzduší č. 201/2012 Sb., § 4, bod 7. : Pro účely stanovení celkového jmenovitého tepelného příkonu spalovacích stacionárních zdrojů nebo celkové projektované kapacity jiných stacionárních zdrojů se jmenovité tepelné příkony spalovacích stacionárních zdrojů nebo projektované kapacity jiných než spalovacích stacionárních zdrojů sčítají, jestliže se jedná o stacionární zdroje označené stejným kódem podle přílohy č. 2 k tomuto zákonu, které jsou umístěny ve stejné provozovně a u kterých dochází nebo by s ohledem na jejich uspořádání mohlo docházet ke znečišťování společným výduchem nebo komínem bez ohledu na počet komínových průduchů. Pokud je sečtením jmenovitých tepelných příkonů nebo projektovaných kapacit stacionárních zdrojů, jejichž jednotlivé příkony nebo kapacity nepřekračují hodnotu pro zařazení do přílohy č. 2 k tomuto zákonu, překročena hodnota pro zařazení do přílohy č. 2 k tomuto zákonu, zařazují se tyto zdroje do příslušného kódu v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

Jmenovité tepelné příkony nebo projektované kapacity stacionárních zdrojů, jejichž jednotlivé příkony nebo kapacity překračují hodnotu pro zařazení do přílohy č. 2 k tomuto zákonu, se nesčítají s příkony nebo kapacitami zdrojů, jejichž jednotlivé příkony nebo kapacity hodnotu pro zařazení do přílohy č. 2 k tomuto zákonu nepřekračují. V případě, že výrobce spalovacího stacionárního zdroje neuvádí jeho jmenovitý tepelný příkon, vypočte se jako podíl jmenovitého tepelného výkonu a jemu odpovídající tepelné účinnosti, případně výpočtem z jiných dostupných parametrů.

Vyhláška č. 415/2012 Sb. O přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, Příloha č. 8, bod 6.5 Udírny s projektovaným výkonem na zpracování více než 1000 kg výrobků denně (kód 7.6. dle přílohy č. 2 zákona) Technická podmínka provozu platná od 1. ledna 2013:

Za účelem předcházení vzniku emisí znečišťujících látek obtěžujících zápachem a emisí TZL jímat odpadní plyn v místě vzniku a odvádět do zařízení ke snižování emisí, zajistit technicko-organizační opatření ke snížení emisí, např. výrobní odpad skladovat v uzavřených zásobnících, případně prostory chladit atd.

Tedy pokud je v jedné provozovně více udíren (zjednodušeně: vyvíječ kouře + zakuřovací komora + zrací komora) a z každé udírny je použitý kouř (směs pevných a kapalných-aerosol- částic), pevné částice mohou být různé velikosti : TZL (tuhé znečišťující látky – většinou lidským okem viditelné), PM částice – lidským okem neviditelné - vypouštěn do ovzduší a roční projektovaná kapacita všech udíren je alespoň 365 t hotových

výrobků (1 t / den) , měly by být dle zákona o ochraně ovzduší a prováděcí vyhlášky č. 415 k němu udirny opatřeny zařízením na snižování emisí (emise = to co je vypouštěno komínem), a to od 1. 1. 2013.

Předpokládám, že provozovna udíren v Kroměříži na Hulínské ulici splňuje všechny výše popsané podmínky pro to, aby byla vybavena zařízením (...mi) na snižování emisí – tedy na snižování vypouštění benzo(a)pyrénu v částicích PM 10 do ovzduší města.

Vážená paní doktorko,

v předmětném dopisu od ČHMÚ ze 7. 3. 2017 MěÚ Kroměříž sdělil mimo jiné p. náměstek ředitele pro ochranu čistoty ovzduší ve věci kvality ovzduší ve městě Kroměříž, že nejbližší stanice od města Kroměříže je venkovská stanice AIM (automatický imisní monitoring) Těšnovice, která je umístěna asi 4 km na jihovýchod od města Kroměříže. Tato stanice je lokalizována mimo vlastní obec Těšnovice a svým umístěním reprezentuje poměrně širokou oblast, ale není nereprezentativní pro vnitřní město Kroměříž.

Dosud na www stránkách města Kroměříže: Život ve městě: Bezpečnost ve městě: Kvalita ovzduší: je uživateli představena AIM Těšnovice a je tak uživatel všeobecně maten.

Nevím, zda jste, MěÚ Kroměříž, už v minulosti podnikli nějaké kroky ke zlepšení situace ve věci nedostatečné ochrany obyvatel města Kroměříže před účinky dlouhodobého znečištění ovzduší města Kroměříže benzo(a)pyrénem v částicích PM 10, ale myslím, že s uvedenou skutečností – dlouhodobého a významného překračování zákonného limitu znečištění, byste měla oficiálně seznámit všechny zastupitele města.

1. Kolik (hmotnost) dřevných štěpků (většinou se používají k vývinu udícího kouře bukové) nebo ekvivalentních pilin použila a.s. Kmotr IČO : 255 70 765 ve své provozovně na ulici Hulínské v Kroměříži v letech 2014, 2015, 2016?
2. Má a.s. Kmotr ve své provozovně na ulici Hulínské v Kroměříži zařízení na snižování emisí? Když ano, jakou tato zařízení mají účinnost a na jakém principu pracují?
3. V kterém termínu bude z www stránek města Kroměříže stažen odkaz na AIM Těšnovice jako odkaz na kvalitu ovzduší v Kroměříži?

Děkuji

S pozdravem

[Faint signature and address text]
Kroměříž, PSČ: 767 01

[Faint text]
www.kromeriz.cz

[Faint text]